

gør det nødvendigt, at forfatterne forsøger at etablere en form for fælles referenceramme.

Den bedste og måske mest kritiske vurdering af 70'ernes forskning i arbejderbevægelsen leveres sidst i bogen af tre faglige tillidsfolk: John Mølgaard, Marie Olsen og Jens Benfeldt Jørgensen i deres korte indlæg om arbejderbevægelsen og historien. Disse tre indlæg indledes med en kort, væsentlig og velskrevet indledning af Knud Knudsen og Therkel Stræde, der giver deres opsummering af samme emne, uden der er et ord for meget eller for lidt. Det er karakteristisk, at de faglige tillidsfolk alle tre giver en kritik af fremstillingsformen. Således efterlyser John Mølgaard en mere tilgængelig og debatterende form, og Jens Benfeldt Jørgensen fremhæver, at forklaringer og begrebsanvendelse ikke altid hænger tilstrækkeligt sammen. Samtidig understreges det, at forfladigelser og leflen ikke duer.

Store krav, javist. Men hvis man som forsker ikke kan undgå at sætte sig mellem to stole, når man prøver at skrive både for fagfæller og alment interesserede, så må man vælge en af stolene, hver gang man prøver at skrive noget. På længere sigt burde SFAH måske også angående deres øvrige, omfattende og meget nødvendige publikationsvirksomhed gå ind i sådanne overvejelser.

De meget generelle kritiske bemærkninger om emnevalg og anskuelsermåde må dog ikke forplumre vandene derhen, at "Fremad og aldrig glemme" skulle være en ligegyldig eller dårlig bog. Den er faktisk et "must" for alle, der er interesserede i ikke alene arbejderbevægelsens historie, men også i den aktuelle udvikling.

Helge Tetzschner

Sven Danni og Bjarne Jensen (red), Udenrigs- og sikkerhedspolitik i Norden, København: Forlaget SOC, 1981, 86 s., 48,50 kr.

En rad händelser under de senaste åren har åter en gång indragit Norden i den säkerhetspolitiska debattens rampljus: militariseringen av de nordliga havsområdena, debatterna om Danmarks och Norges roll i utvecklandet av Natos nordliga försvarssystem, u-båtsaffären i Karlskrona, det annalkande presidentvalet i Finland med dess eventuella storpolitiska övertoner etc. Det är därför med största intresse man lägger sin hand på en rykande färsk liten bok, där förordet uppmanar fem ledande socialdemokratiska "influentials" på området (Lasse Budtz, Ingemar Engman, Arni Gunnarsson, Jaakko Kalela, Kalevi Sorso och Thorvald Stoltenberg) att "ge din personliga uttolkning av hur Ditt parti - och/eller regering - ser på det egna landets relationer til omvärlden!"

gør det nødvendigt, at forfatterne forsøger at etablere en form for fælles referenceramme.

Den bedste og måske mest kritiske vurdering af 70'ernes forskning i arbejderbevægelsen leveres sidst i bogen af tre faglige tillidsfolk: John Mølgaard, Marie Olsen og Jens Benfeldt Jørgensen i deres korte indlæg om arbejderbevægelsen og historien. Disse tre indlæg indledes med en kort, væsentlig og velskrevet indledning af Knud Knudsen og Therkel Stræde, der giver deres opsummering af samme emne, uden der er et ord for meget eller for lidt. Det er karakteristisk, at de faglige tillidsfolk alle tre giver en kritik af fremstillingsformen. Således efterlyser John Mølgaard en mere tilgængelig og debatterende form, og Jens Benfeldt Jørgensen fremhæver, at forklaringer og begrebsanvendelse ikke altid hænger tilstrækkeligt sammen. Samtidig understreges det, at forfladigelser og leflen ikke duer.

Store krav, javist. Men hvis man som forsker ikke kan undgå at sætte sig mellem to stole, når man prøver at skrive både for fagfæller og alment interesserede, så må man vælge en af stolene, hver gang man prøver at skrive noget. På længere sigt burde SFAH måske også angående deres øvrige, omfattende og meget nødvendige publikationsvirksomhed gå ind i sådanne overvejelser.

De meget generelle kritiske bemærkninger om emnevalg og anskuelsermåde må dog ikke forplumre vandene derhen, at "Fremad og aldrig glemme" skulle være en ligegyldig eller dårlig bog. Den er faktisk et "must" for alle, der er interesserede i ikke alene arbejderbevægelsens historie, men også i den aktuelle udvikling.

Helge Tetzschner

Sven Danni og Bjarne Jensen (red), Udenrigs- og sikkerhedspolitik i Norden, København: Forlaget SOC, 1981, 86 s., 48,50 kr.

En rad händelser under de senaste åren har åter en gång indragit Norden i den säkerhetspolitiska debattens rampljus: militariseringen av de nordliga havsområdena, debatterna om Danmarks och Norges roll i utvecklandet av Natos nordliga försvarssystem, u-båtsaffären i Karlskrona, det annalkande presidentvalet i Finland med dess eventuella storpolitiska övertoner etc. Det är därför med största intresse man lägger sin hand på en rykande färsk liten bok, där förordet uppmanar fem ledande socialdemokratiska "influentials" på området (Lasse Budtz, Ingemar Engman, Arni Gunnarsson, Jaakko Kalela, Kalevi Sorso och Thorvald Stoltenberg) att "ge din personliga uttolkning av hur Ditt parti - och/eller regering - ser på det egna landets relationer til omvärlden!"

"Personligt" är dock icke det förhärskande indtryck en genomläsning av boken förmedlar. Författarna är utan vidare mycket förtrogna med sina respektive länders utrikes- och säkerhetspolitik, och de tecknar med säker hand en bild av huvuddragen i ländernas doktriner och orientering. Samtidigt håller de sig emellertid snart sagt pliktstroget till den officiellt kanoniserade synen i de fem länderna. Det är betecknande att bidragen innehåller ett övermått av citat ur officiella utredningar, principdeklarationer, avtal, partiprogram och - i Finlands fall - president Kekkonens böcker. Sådana centrala element som NATO, EF och VSB-fördraget presenteras som mer eller mindre oproblematiske storheter, vilka naturligtvis sammanflätas vackert i en nordisk balans. Typiskt är vidare att författarna talar i "nordiska tongångar": det egna engagemanget utanför den nordiska brödrakretsen presenteras som något i och för sig viktigt, men samtidigt tonas det ned som ett nödvändigt ont vid sidan av Norden, den gemensamma nämnaren och känslomässiga hemvisten. Jag menar ingalunda att det behöver vara fråga om en medveten språklig manipulation; det är hur som helst intressant att notera skillnaden i ordval och betoningar, när länderna talar till stormakterna. Kritiska eller ideologiskt betingade ståndpunktstaganden får man söka med ljus och lykta i presentationen av de fem ländernas utrikespolitik, och där sådana finns, har de karaktären av vaga antydningar, som kan vara svåra att penetrera utan att känna till den aktuella debatten i landet i fråga. Ett exempel på detta är Kalelas avslutande anmärknin-
gen till den försvarspolitiska utvecklingen i Finland på senare år.

Kalevi Sorsas avslutande lilla uppsats "Socialdemokraterna och nedrustningen" kan till en början verka falla ur ramen i boken. Den förtjänar dock sin plats i boken som påminnelse om det område där socialdemokraterna åstadkommit någorlunda konkret internationellt samarbete. När det gäller utrikespolitiken i stort visar boken tydligt, att de nordiska socialdemokraterna befinner sig mitt i den officiella nationella politikens huvudström. Som en lättläst introduktion till denna huvudström försvarar boken sin plats. Men lika spännande lektyr som motsvarande bok av fem västtyska socialdemokrater (om en sådan existerade nu) bjuder den inte på - om nu någon hade väntat sig det.

Lauri Karvonen